

...

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

2.Mpkf.35.003/2024/3.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Gremesperger Ügyvédi Iroda (jogi képviselő címe) nevében helyettesként eljáró dr. Galambos Károly Ügyvédi Iroda (Cím3 ügyintéző: dr. Galambos Károly ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (Cím1) felperesnek – a **Alperes1** (Cím2) alperes ellen jogviszony megszüntetése és írásbeli figyelmeztetés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 21.M.70.835/2023/4. számú végzésével szemben a felperes által 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

végzést:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyja.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság végzése és annak jogi indokai

[1] A jogi képviselővel eljáró felperes 2023. november 16-án terjesztett elő keresetlevelet az alperessel szemben a 2023. október 17-én kelt – helyesen – közalkalmazotti jogviszonyát megszüntető intézkedés jogellenességének megállapítása, ezzel kapcsolatban kártérítés megfizetése, valamint a 2023. szeptember 11-én közölt írásbeli figyelmeztetés hatályon kívül helyezése iránt.

[2] Keresetlevelében előadta, hogy a felperesre nézve nincs érvényben kollektív szerződéses rendelkezés munkavállalói kötelezettség vétkes megszegése esetére jogkövetkezmények alkalmazása kapcsán és ennek lehetőségéről, ilyen jogkövetkezmények alkalmazásáról a felperes kinevezési okirata sem rendelkezett. Ennek hiányában írásbeli figyelmeztetést nem lehet a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 287. § (1) bekezdés c) pontjának hatálya alá vonni és az írásbeli

figyelmeztetésben közölt jogorvoslati kioktatással szemben az általános hároméves elévülési időn belül fordulhat bírósághoz.

[3] A Fővárosi Törvényszék Munkaügyi Kollégiuma a 2023. december 18-án meghozott 21.M.70.835/2023/4. számú végzésével a keresetlevelet visszautasította és megállapította, hogy a le nem rótt eljárási illetéket az állam viseli. Döntését a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 176. § (1) bekezdés i) pontjára és az Mt. 287. § (1) bekezdés c) pontjára alapította.

[4] Végzése indokolásában rögzítette, hogy az írásbeli figyelmeztetés eszközével az irányítási, ellenőrzési jogkörrel bíró munkáltató abban az esetben is élhet, ha kollektív szerződés, illetve a közalkalmazott kinevezése nem tartalmaz kifejezetten a kötelezettségszegés esetére alkalmazandó eljárásrendet és jogkövetkezményt. Úgy ítélte meg, hogy erre az esetre is alkalmazandó az Mt. 287. § (1) bekezdés c) pontja és ehhez kapcsolódóan helyes tájékoztatást adott a munkáltató is, miszerint a közléstől számított 30 napon belül lehet az intézkedéssel szemben bírósághoz fordulni. Ezt az álláspontot támasztja alá az a körülmény, hogy az írásbeli figyelmeztetés a munkáltató részéről a folyamatos napi irányítás egyik eszköze, így a felek alapvető érdeke az, hogy az intézkedés jogszerűsége annak vitatása esetén rövid határidőn belül kiderüljön. Ezt a célt lehetetlenítené el az általános, hároméves elévülési időn belüli keresetindítási határidő.

[5] Mindezek alapján megállapította, hogy a felperes az írásbeli figyelmeztetés közlését követően a 30 napos határidőt elmulasztotta. Arra figyelemmel pedig, hogy a keresetlevél olyan kereseti követelést tartalmazott, amelyre nézve visszautasításnak van helye, a teljes keresetlevelet, mint egységes kérelmet visszautasította.

A felperes fellebbezése

[6] A felperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság végzésének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára kérte utasítani, másodlagosan a végzés megváltoztatásával a keresetlevél visszautasításának mellőzését kérte, és bejelentette másodfokú – ügyvédi munkadíjban és készkiadásaiiban felmerülő – perköltségét is.

[7] Álláspontja szerint a fellebbezéssel támadott végzés jogszabálysértő, mivel az elsőfokú bíróság a keresetindítási határidőről nem dönthetett volna anélkül, hogy a tényállást - az alperes ellenkérelme beszerzését követően - ne állapította volna meg abban a kérdésben, hogy a munkaviszonyból származó vétkes kötelezettségszegésről és annak jogkövetkezményeiről az Mt. 56. §-a szerint kollektív szerződés, ennek hiányában – helyesen – a kinevezés rendelkezett-e. Hangsúlyozta, hogy a munkáltató az írásbeli figyelmeztetés elleni jogorvoslatot a 30 napos keresetindítási határidő alá csak akkor vonhatja, ha annak

szabályrendszere és jogi feltételei megfelelnek az Mt. 56. §-ában és 287. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltaknak. Az Mt. 57. § (1) bekezdése szerint a felek megállapodása, vagy a kollektív szerződés az Mt. 56. § (2) – (5) bekezdéseitől nem térhet el. Ennek hiányában az írásbeli figyelmeztetés nem a munkaviszonyból származó vétkes kötelezettségszegés jogkövetkezményének, hanem a munkavállaló személyiségi jogával kapcsolatos megállapításnak minősül, figyelemmel az Mt. 9. §-ában foglaltakra.

[8] Keresetlevelében állította, hogy az alperes nem tartozik kollektív szerződés hatálya alá, amely szabályozta volna az Mt. 56. §-ában foglalt jogkövetkezményeket és munkaszerződésben (kinevezésben) sem állapodtak meg ezzel kapcsolatban. Mindezekre tekintettel a harminc napos keresetindítási határidőre vonatkozó szabályozás nem irányadó, az írásbeli figyelmeztetésben a munkáltató is tévesen határozta meg a keresetindítási határidőt, amit az elsőfokú bíróság jogszabályba ütközően helyesnek fogadott el. Ugyanakkor nem mellőzhető álláspontja szerint az alperes nyilatkozatának beszerzése amiatt, hogy ez alapján dönthető el, hogy a kiadott írásbeli figyelmeztetés az Mt. 56. §-a szerinti jogkövetkezményekhez tartozó-e. Ennek hiányában idő előtt döntött a keresetlevél visszautasításáról az elsőfokú bíróság.

[9] Állította továbbá, hogy az Mt. 56. §-ába foglalt feltételeknek megfelelő jogi szabályozás megléte esetén is a keresetindítási határidő elmulasztása miatti jogkövetkezmény alkalmazásának olyan keresetre történő kiterjesztése, amely esetében a keresetindítási határidő alatt került sor a keresetlevél benyújtására, contra legem jogalkalmazást jelentene, amely súlyos jogszabálysértésnek minősül. Álláspontja szerint a két kereseti kérelme önálló valódi keresethalmazatban áll, így a keresetindítási határidő kérdésében önálló bírósági döntésre van szükség. A tisztességes bírósági eljáráshoz való alapvető jog követelményével teljesen ellentétes döntés az, amely a jogszabályok konstruktív törvényes alkalmazása helyett a felet a bírósághoz való fordulás jogától megfosztja. A Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontja, 242. § (1) bekezdése és 176. § (1) bekezdés i) pontja helyes alkalmazását tehát elmulasztotta az elsőfokú bíróság, holott az elkésett kereseti kérelem tekintetében az említett jogszabályi rendelkezések értelmében részben megszüntethető az eljárás. Mindezekből következik, hogy a keresetindítási határidőben benyújtott rendkívüli felmentés jogellenessége és jogkövetkezményei tekintetében a keresetlevél visszautasításának nem volt helye arra hivatkozással, hogy az a kereseti kérelem is osztja – az egyébként nem helytállóan – elkésettnek tekintett kereseti kérelem sorsát. Mindezek ugyancsak a visszautasító végzés jogszabálysértő jellegét támasztják alá.

A másodfokú bíróság döntése

[10] A fellebbezés nem alapos.

[11] Az elsőfokú bíróság a jogszabályok megfelelő alkalmazásával jogszerűen határozott a keresetlevél visszautasításáról, mely döntéssel a másodfokú bíróság is egyetértett.

[12] A Pp. 176. § (1) bekezdés g) pontja alapján a bíróság – hiánypótlási felhívás kiadását mellőzve – a keresetlevelet visszautasítja, ha a felperes a perindításra jogszabályban megállapított határidőt elmulasztja.

[13] A felperes a 2023. november 17-én elektronikusan benyújtott keresetlevelében a közalkalmazotti jogviszonyát megszüntető 2023. október 17-én kelt rendkívüli felmentés jogellenessége miatti jogkövetkezmények alkalmazását és a 2023. szeptember 11-én kelt írásbeli figyelmeztetés hatályon kívül helyezését egyaránt kérte.

[14] Az írásbeli figyelmeztetés és a rendkívüli felmentés egyaránt harminc napos keresetindítási határidőről való jogorvoslati kioktatást tartalmazott. A felperes nem állította, hogy kollektív szerződés hatálya alatt áll, ahogy a kinevezési okirata hátrányos jogkövetkezmények alkalmazására vonatkozó szabályozást sem tartalmaz.

[15] A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 2. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Mt. 56. §-a szabályozza a munkavállaló (közalkalmazott) vétkes kötelezettségszegése esetén alkalmazható hátrányos jogkövetkezményeket. Az (1) bekezdés értelmében a munkaviszonyból származó kötelezettség vétkes megszegése esetére kollektív szerződés vagy – ha a munkáltató vagy munkavállaló nem áll kollektív szerződés hatálya alatt – munkaszerződés a kötelezettségszegés súlyával arányos hátrányos jogkövetkezményeket állapíthat meg.

[16] A töretlen bírói gyakorlat értelmében a hátrányos jogkövetkezménytől elkülönül az írásbeli figyelmeztetés jogintézménye. Utóbbi a munkáltató fegyelmi, ellenőrzési és utasítási jogából eredő lehetőség, egy diszkrecionális eszköz annak legenyhébb formában történő szankcionálására, ha a munkavállaló kötelezettségszegést, mulasztást követ el. Az írásbeli figyelmeztetés a munkáltató ellenőrzési és utasítási jogából eredő olyan munkafegyelmet biztosító eszköz, amely felhívja a munkavállaló figyelmét az általa helytelenített magatartástól való tartózkodásra, illetve a szabályszegést rosszallással kifejezetten szankcionálja. A munkáltatót az írásbeli figyelmeztetés joga az Mt. 56. § (1) bekezdésétől eltérően kollektív szerződés, illetve munkaszerződés felhatalmazásának hiányában is megilleti (Mfv.II.10.073/2021/4.).

[17] A munkajogi igények érvényesítésére vonatkozó határidőkről az Mt. 286-287. §-ai rendelkeznek. Eszerint a munkajogi igény főszabály szerint három év alatt évül el (286. § (1) bekezdés) és az igény elévülését hivatalból kell figyelembe venni (286. § (3) bekezdés). A 287. § (1) bekezdése ettől eltérő kivételeket meghatározva rögzíti többek között a c) pontban azt, hogy a keresetlevelet a munkáltatói jognyilatkozat közlésétől számított harminc napon belül kell előterjeszteni a munkavállaló kötelezettségszegése miatt alkalmazott jogkövetkezménnyel kapcsolatos igény érvényesítése iránt.

[18] A fenti rendelkezésekből következően az Mt. az igényérvényesítés határidejét általánosságban három évben jelöli meg, és az ettől eltérő kivételeket a bizonytalan jogi helyzet rövidebb fenntartása, és a bizonyítási nehézségek miatt a 287. § (1) bekezdésében felsorolt esetekben harminc napra rövidíti le. A munkajogi igény érvényesítésének egyes kérdéseiről szóló 4/2013. (IX.23.) KMK vélemény ezzel összhangban rögzíti azt, hogy az Mt. 286. §-ában szabályozott általános igényérvényesítési határidőtől eltérő, szűkebb, harminc napos határidőre vonatkozó jogszabályt (Mt. 287. §) nem lehet kiterjesztően értelmezni.

[19] A 287. § (1) bekezdés c) pontjában a harminc napos igényérvényesítési határidővel érintett esetkörként a munkavállaló kötelezettségszegése miatt alkalmazott jogkövetkezményekre vonatkozó igények szerepelnek, ez a meghatározás nem szűkíti le a munkavállalói kötelezettségszegések miatt alkalmazott jogkövetkezmények körét az Mt. 56. §-a szerinti jogkövetkezmények eseteire. Ezt az érvelést támasztja alá, hogy a 2012. június 30. napjáig hatályos Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: régi Mt.) 202. § (1) bekezdés d) pontjában úgy rendelkezett, hogy a keresetlevelet az intézkedés közlésétől számított harminc napon belül lehet előterjeszteni a munkavállaló kötelezettségszegése miatt alkalmazott jogkövetkezménnyel kapcsolatban (109. §). A régi Mt. esetében tehát kifejezett utalás szerepelt a 109. §-ra, ezáltal nevesítve azt, hogy a harminc napos keresetindítási határidő kizárólag a kollektív szerződéssel szabályozott hátrányos jogkövetkezmények alkalmazásával szemben indított keresetekre vonatkozott a régi Mt. hatálya alatt. A jelenleg hatályos Mt. ettől eltérő szabályozása arra utal, hogy amennyiben a munkavállaló kötelezettségszegése miatt a munkáltató jogkövetkezményt, így akár az ellenőrzési, irányítási jogból fakadóan írásbeli figyelmeztetést, vagy hátrányos jogkövetkezményt alkalmazott – amely esetben a szankciók típusait a kollektív szerződésnek, vagy munkaszerződésnek kell tartalmaznia – az igényérvényesítés ideje nem az általános elévülési idő szerint alakul.

[20] Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy az írásbeli figyelmeztetés esetében az általános hároméves elévülési időn belül történő igényérvényesítés elnehezítené a bizonyítást, és egyúttal a munkafegyelem megtartását, az utasítások betartását és a munkáltató ellenőrzésből fakadó jogosultságainak gyakorlását is.

[21] Mindezekre figyelemmel a felperes az írásbeli figyelmeztetéssel szemben az alperes által helyesen megadott harminc napos keresetindítási határidőt elmulasztotta. Ettől eltérő jogi álláspontja miatt a keresetlevél benyújtásakor a határidő elmulasztása miatt igazolási kérelemmel sem élt, ezért a Pp. 176. § (1) bekezdés i) pontja szerinti, a keresetlevél visszautasítására vonatkozó ok, azaz a perindításra jogszabályban megállapított határidő elmulasztása esetében fennállt.

[22] Helyesen utalt az elsőfokú bíróság arra is, hogy a Pp. 176. § (3) bekezdése értelmében a keresetlevelet vissza kell utasítani akkor is, ha az (1) vagy (2) bekezdésben meghatározott okok a keresetlevélnek csak valamely részét érintik, a részleges visszautasítás

kizárt (BDT 2022.4482.). Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését a Pp. 389. §-a alapján alkalmazandó 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[23] Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság helyesen arra is kitért, hogy a Pp. 178. § (1) bekezdése alapján a visszautasítás ellenére a keresetlevél előterjesztésének joghatásai fennmaradnak, amennyiben az ügy előzményére hivatkozással a visszautasító végzés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt a felperes a keresetlevelét újból beadja a közalkalmazotti jogviszony megszüntetésére vonatkozó igény érvényesítése körében.

Záró rendelkezések

[24] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 57. § (1) bekezdés a) pontja szerint illetékmentes a polgári eljárás, ha a bíróság az eljárást – ideértve a fellebbezési eljárást is – megindító beadványt visszautasítja.

[25] Az eljárás során nem merült fel perköltség az alperes részéről, ezért ekörben a másodfokú bíróság a határozathozatalt mellőzte a Pp. 80-81. §-a alapján.

[26] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 391. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2024. február 27.

dr. Orosz Andrea s.k.

dr. Szalai Beatrix s.k.

dr. Kovács Edit s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró